

ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ У КОРОЛІВСТВІ ШВЕЦІЇ

(представлено д.держ.упр., с.н.с. Драган І.О.)

Відпрацьований механізм ефективного втілення принципів та стратегії державної служби Швеції в сучасних умовах є взірцевим для багатьох країн.

Швеція – держава в північній Європі на скандинавському півострові. Межує з Норвегією та Фінляндією, також з'єднана з Данією мостом-тунелем через протоку Ересунн. Займаючи територію у 450 295 км², Швеція є третьою за площею країною європейського союзу, і має населення чисельністю 10 мільйонів осіб. Країна загалом має низьку щільність населення у 21 людину на квадратний кілометр, з найвищою концентрацією у південній половині країни. Приблизно 85 % населення живе у міських районах. Південна Швеція є переважно сільськогосподарською, у той час, як її північна частина – густо покрита лісами. Швеція є частиною географічного регіону Фенноскандія.

германські народи заселили Швецію ще у доісторичні часи, уперше будучи згаданими в історії, як геати та шведи/свеї, та являючи собою морський народ, також відомий, як норси. Швеція виникла, як незалежна і єдина країна у середньовіччі. У 17 столітті, країна розширила свої території, створивши тим самим шведську імперію, яка була великою європейською державою аж до початку 18 століття. Свої заморські території за межами скандинавського півострова Швеція поступово втрачала протягом 18-го та 19-го століть, починаючи з анексії Росією нинішньої території Фінляндії у 1809р. Останньою війною, у якій Швеція брала безпосередню участь – була війна 1815 року, якою Норвегію було примушено до унії військовим шляхом.

З тих пір, Швеція перебуває у мирі, офіційно дотримуючись політики нейтралітету у міжнародних справах. Унію з Норвегією було розірвано у 1905 році мирним шляхом, результатом чого стали нинішні кордони Швеції. Хоча країна була формально нейтральною в обох війнах, Швеція брала участь у багатьох гуманітарних місіях, як то прийом біженців з територій окупованих Німеччиною. По завершенню холодної війни, Швеція приєдналась до європейського союзу, однак відмовилась від членства у НАТО.

Нині Швеція є конституційною монархією та парламентською демократією з монархом, який виконує функції глави держави. Столиця – Стокгольм, який також є найбільш густонаселеним містом країни. Роль законодавчої влади виконує однопалатний парламент риксдаг зі 349 членами. Виконавча влада здійснюється урядом, під головуванням прем'єр-міністра. Швеція є унітарною державою, розділеною на 21 лен та 290 комуни.

Швеція підтримує скандинавську модель системи соціального забезпечення, надаючи своїм громадянам обов'язкове медичне страхування та вищу освіту. Швеція посідає восьме місце у світі в переліку країн з найвищим номінальним ВВП на душу населення та дуже високі місця в інших рейтингах,

як то [якості життя](#), здоров'я, освіти, конкурентоспроможності, [рівності](#), [процвітання](#), та [людського розвитку](#). Країна є членом [європейського союзу](#) з 1 січня 1995 року, однак, на загальнонаціональному референдумі відмовилась від приєднання до [Єврозони](#). Швеція також є членом [організації об'єднаних націй](#), [північної ради](#), [ради Європи](#), [світової організації торгівлі](#), та [організації економічного співробітництва та розвитку](#).

Так, державна служба успішно функціонує за наявності наступних умов:

- розмежування державної й приватної сфер;
- розподілу політичного та адміністративного складників;
- формування індивідуальності в процесі прийняття управлінських рішень, що сприяє створенню фундаменту з кваліфіковано підготовлених державних управлінців;

- наявності належних соціальних умов для роботи державних службовців, зокрема, достатнього рівня охорони праці, стабільності й рівня заробітної плати, визначення прав та обов'язків державних службовців;

- перспективи кар'єрного зростання через систему отриманих службових заохочень.

Державна служба є засобом реалізації функцій соціальної держави, поєднуючи особисті, групові та державні інтереси і будучи каналом повсякденних зв'язків держави і народу.

Як складне, системне явище, державна служба Швеції має певні цінності, пов'язані насамперед з культурою управління, які складають частину цінностей суспільства.

- Нейтральність (власні переконання держслужбовця не повинні мати значення, що дає можливість співпрацювати з будь-яким політиком);

- Чесність і невідкупність (в основу діяльності держслужбовця покладено його служіння суспільству і державі. Він не може представляти приватні інтереси, оскільки переважання особистих інтересів призводить до корумпованості держапарату);

- Професійна честь (правила поведінки держслужбовця мають включати такі моральні якості, як лояльність, неупередженість, гордість за добре виконану роботу);

- Постійне перебування на посаді (вступ та проходження державної служби базується на принципах кар'єрних служби).

Особливості державної служби Швеції:

- представляє сферу професійної діяльності. Всім своїм змістом, формами і методами діяльності державних службовців дана служба спрямована на забезпечення повноважень державних органів.

- будучи об'єднуючою ланкою між державою і громадянським суспільством, державна служба покликана захищати права, свободи і законні інтереси учасників суспільних відносин. Конституційне положення про те, що людина, її права і свободи є найважливішою цінністю, є визначальним стрижнем діяльності державних службовців незалежно від їх службово-посадового статусу.

- державна служба як суспільне явище являє собою щось більше, ніж діяльність держслужбовців і органів управління. Це своєрідна форма

відображення суспільних зв'язків і відносин, показник ступеня гуманності та існуючих у суспільстві порядків.

- державна служба не просто вказує на суспільні зв'язки і відносини, а окреслює соціальну спрямованість, наближаючи ідеал держави до об'єктивної реальності.

- державна служба - це ще й етична система. Формуючи правосвідомість громадян, вона, як носій певного рівня моралі, моральних цінностей, орієнтує держслужбовців і громадян на дотримання моральних норм і правил людського співжиття.

Таким чином, державна служба розглядається одночасно як інститут, як діяльність, як система правил роботи з виконання функцій держави і як система службовців, здатних виконувати ці функції.

КРАВЧУК Євген Олександрович – студент 5 курсу Житомирського державного технологічного університету, спеціальність «Публічне управління та адміністрування».